

Rolnummer 6119
Arrest nr. 39/2016 van 10 maart 2016

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek, gesteld door de Vrederechter van het kanton Eupen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters E. De Groot en J. Spreutels, en de rechters L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van rechter A. Alen,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij vonnis van 3 december 2014 in zake Anneliese Heil tegen Marianne Gerling, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 17 december 2014, heeft de Vrederechter van het kanton Eupen de prejudiciële vraag gesteld

« of de uitsluiting van de toepassing van artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek, wat benuttingsvergoedingen betreft in het kader van aanspraken die een mede-eigenaar doet gelden tegenover een andere mede-eigenaar, die het onroerend goed benut buiten de perken van zijn rechten, bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, met name in zoverre geen kapitaal wordt gevorderd, maar maandelijks vergoedingen, wat tot gevolg heeft dat de schuldvordering na zekere tijd een kapitaal wordt en de mede-eigenaar aldus zou kunnen ruïneren ».

Memories zijn ingediend door :

- Anneliese Heil, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. M. Orban, advocaat bij de balie te Eupen;
- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. J. Vanpraet, advocaat bij de balie te Brugge.

Bij beschikking van 25 november 2015 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers E. Derycke en P. Nihoul te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 16 december 2015 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 16 december 2015 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil

De eisende en de verwerende partij in het bodemgeschil zijn sedert 17 november 1995 in gelijke mate eigenaar van een onroerend goed. Evenwel heeft enkel de verwerende partij gebruik gemaakt van het onroerend goed, ingevolge waarvan de eisende partij eerst heeft gepoogd een huurovereenkomst met de verwerende partij te sluiten maar gelet op haar weigering daartoe, daarna een benuttingsvergoeding van 740 euro per maand heeft geëist, te betalen vanaf 1 november 1995.

De verwerende partij voor de verwijzende rechter meent dat de vordering van de eisende partij verjaard is op grond van artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek. De verwijzende rechter willigt bij vonnis van 3 december 2014 de eis van de eisende partij in voor de periode vanaf 4 augustus 1998 en kent voorlopig aan de eisende partij, voor die periode, een benuttingsvergoeding van 350 euro per maand toe, niet-geïndexeerd.

In zoverre de eis betrekking heeft op de periode van 1 november 1995 tot 4 augustus 1998 stelt de verwijzende rechter de bovenvermelde prejudiciële vraag.

III. *In rechte*

- A -

A.1. De eisende partij voor de verwijzende rechter meent dat de rechtspraak van het Hof van Cassatie (Cass., 16 november 2001, *Arr. Cass.*, 2001, nr. 626) en die van het Grondwettelijk Hof (arrest nr. 6/2011 van 13 januari 2011) niet van toepassing zijn op het bodemgeschil omdat het bij een benuttingsvergoeding niet gaat om een schuld die op regelmatige intervallen moet worden betaald, maar wel om een globale vergoeding die op grond van een foutief gedrag verschuldigd is.

A.2. De Ministerraad stelt dat de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, voor wat de toepassing van artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek betreft, geen onderscheid maakt tussen kapitaalschulden en intrestschulden. Het doel van de vijfjarige verjaringstermijn bestaat erin de schuldeisers aan te zetten tot zorgvuldigheid en de schuldenaars te beschermen tegen de opeenstapeling van periodieke schulden over een te lange periode. De kapitaalschulden die periodiek zijn, maar waarvan het bedrag na verloop van tijd niet toeneemt doordat het een totaalschuld betreft die reeds vanaf het begin is vastgesteld, vallen evenwel niet onder de toepassing van artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek.

De benuttingsvergoeding, die is gebaseerd op artikel 577-2, §§ 3 en 5, van het Burgerlijk Wetboek, is gekenmerkt door het feit dat zij, naarmate de tijd verstrijkt, toeneemt en dat zij de schuldenaar financieel ten gronde kan richten. Zij moet aldus eveneens worden geacht te vallen onder het toepassingsgebied van artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek.

Daaruit volgt dat artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek, in de interpretatie van de verwijzende rechter volgens welke het niet van toepassing is op de vordering tot het betalen van een benuttingsvergoeding, strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Evenwel kan artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek ook zo worden geïnterpreteerd dat het wel van toepassing is op de benuttingsvergoeding, zodat er geen strijdigheid is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

- B -

B.1. Artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt :

« Termijnen van altijdurende renten en van lijfrenten;

Die van uitkeringen tot levensonderhoud;

Huren van huizen en pachten van landeigendommen;

Interesten van geleende sommen, en, in het algemeen, al hetgeen betaalbaar is bij het jaar of bij kortere termijnen,

Verjaren door verloop van vijf jaren ».

B.2. Het Hof wordt ondervraagd over de bestaanbaarheid van artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, wanneer het in die zin wordt geïnterpreteerd dat de kortere verjaringstermijn waarin het voorziet, niet van toepassing zou zijn op benuttingsvergoedingen gebaseerd op artikel 577-2, §§ 3 en 5, van het Burgerlijk Wetboek, « met name in zoverre geen kapitaal wordt gevorderd, maar maandelijkse vergoedingen, wat tot gevolg heeft dat de schuldvordering na zekere tijd een kapitaal wordt ».

B.3. De kortere verjaringstermijn waarin artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek voorziet, wordt verantwoord door de bijzondere aard van de schuldvorderingen die hij beoogt : het gaat erom, wanneer de schuld betrekking heeft op schuldvorderingen die « bij het jaar of bij kortere termijnen » betaalbaar zijn, ofwel de schuldenaars te beschermen en de schuldeisers tot zorgvuldigheid aan te zetten, ofwel te vermijden dat het totaalbedrag van de periodieke schuldvorderingen voortdurend aangroeit. De kortere verjaringstermijn maakt het ook mogelijk de schuldenaars te beschermen tegen de opeenstapeling van periodieke schulden die, na verloop van tijd, een aanzienlijke schuld zouden kunnen worden.

B.4. Overeenkomstig de rechtspraak van het Hof van Cassatie heeft een benuttingsvergoeding geen periodiek karakter, aangezien de schuldvordering de betaling van een vergoeding betreft inzake een gebruik zonder titel noch recht, die door de rechter wordt geraamd (Cass., 16 november 2001, *Arr. Cass.*, 2001, nr. 626).

Aldus is het criterium van onderscheid relevant en in redelijkheid te verantwoorden ten aanzien van het doel van artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek, te weten schuldenaars te beschermen tegen de opeenstapeling van periodieke schulden.

B.5. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 2277 van het Burgerlijk Wetboek schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus gewezen in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 10 maart 2016.

De griffier,

De wnd. voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

A. Alen